

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie SZW

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Plaats en datum: Den Haag, 10 oktober 2018
Betreft: Aanvullende vragen in het kader van het plenaire debat over uitkeringsfraude door Poolse arbeidsmigranten donderdag 11 oktober a.s.
Ons kenmerk: 2018Z18022/2018D48449

In de procedurevergadering van dinsdag 9 oktober bleek bij een aantal leden nog behoefte te bestaan om enkele nadere vragen te stellen met het oog op het donderdag 11 oktober a.s. met u te voeren plenaire debat over uitkeringsfraude door Poolse arbeidsmigranten. Namens de commissie leg ik u hierbij deze vragen voor. Ik verzoek u de beantwoording tijdig voor het plenaire debat aan de Kamer te sturen.

Vragen van de VVD-fractie

1. In antwoorden op vraag 23 van de leden van de SP-fractie (uw beantwoording op vragen van de commissie, dd. 1 oktober 2018, Kamerstuk 17050-546) wordt aangegeven dat het UWV niet controleert of de voormalig werkgever nog werk heeft voor werknemers die een aanvraag voor een WW-uitkering indienen. Is dit staand beleid bij het UWV voor alle aanvragen voor een WW-uitkering? Waarom controleert het UWV niet of de voormalig werkgever nog werk heeft voor de werknemer?
2. Klopt het dat medewerkers van het UWV de problematiek van de controle vooraf intern hebben aangekaart? Wanneer is dit geweest? En wat is er met deze signalen gebeurd?
3. Klopt het dat uitzendbureaus zelf ook de problemen met de onterechte aanvragen voor een WW-uitkering hebben gemeld bij het UWV? Zo ja, hoe zijn deze meldingen afgehandeld?
4. Zijn deze signalen bij het ministerie van SZW terecht gekomen?

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.szw@tweedekamer.nl

5. In de uitzending van Nieuwsuur van 8 oktober jl. wordt hetzelfde punt naar voren gebracht; geen ontslag, wel een uitkering. Het UWV keert een uitkering uit zonder een controle vooraf. Kunt u een reactie geven of dit klopt? Zo ja, waar is dit beleid vanuit het UWV op gebaseerd?
6. Komt dit voort uit wetgeving? Zo ja, welke wijzigingen hebben hier aan ten grondslag gelegen? Komt dit voort uit beleidsregels van het UWV? Zo ja, welke beleidsregels betreft dit?
7. In de uitzending van Nieuwsuur van 8 oktober jl. wordt door bronnen binnen het UWV aangegeven dat het misbruik makkelijk zou zijn te voorkomen door bij werkgevers te controleren of er sprake is van ontslag, maar dat gebeurt niet of nauwelijks. In welke gevallen wordt dat wel gedaan? Wanneer wordt er wel door het UWV overgegaan tot controle bij de werkgever? En klopt het dat misbruik zo makkelijk te voorkomen zou zijn?
8. Is de minister het met de leden van de VVD-fractie eens dat het een kerntaak is van de het UWV om bij het verstrekken van uitkeringen de rechtmatigheid van die aanvraag te checken? Wat zijn de mogelijkheden zijn om het UWV weer vooraf op verwijtbaarheid bij de aanvrager van de WW-uitkering te laten checken? Wat zou dit betekenen voor de lasten bij zowel het UWV als de werkgever?
9. In de beantwoording op eerdere vragen vanuit de Tweede Kamer op uitkeringsfraude arbeidsmigranten WW staat te lezen dat de minister het UWV heeft gevraagd in samenwerking met de uitzendsector een pilot te starten waarbij navraag wordt gedaan bij de vorige werkgever of er een continueringsaanbod was. De leden van de VVD-fractie zijn benieuwd waarom dit in eerste instantie in een pilot wordt vormgegeven en niet staand beleid wordt?

Vragen van de PVV-fractie

1. Welke concrete stappen heeft voormalig bestuursvoorzitter van UWV tussen 2012 en 2017 genomen om fraude met werkloosheidsuitkeringen door Poolse arbeidsmigranten tegen te gaan, op te sporen, het fraudebedrag terug te halen, de totale omvang te bepalen en het ministerie hierover te informeren?
2. Zijn er op dit moment nog leden binnen het UWV-bestuur actief die ook tussen 2012 en 2017 onderdeel uitmaakte van het UWV-bestuur?
3. Zijn de betrokken (oud-) bestuursleden ter verantwoording geroepen voor de ontstane situatie bij UWV zoals door actualiteitenprogramma Nieuwsuur in de afgelopen weken is geschetst? Zo ja, kan de minister aangeven in welke vorm dat heeft plaatsgevonden en de kamer informeren over de uitkomst hiervan? Zo nee, waarom niet?
4. Heeft het gevoerde wanbeleid bij UWV in de afgelopen jaren tot ontslag geleid binnen het bestuur van UWV? Zo nee, waarom niet?

Vragen van de D66-fractie

1. Wordt door het UWV op enig manier gekeken naar de reden van het verliezen van werk voorafgaand aan de WW-uitkering?
2. Op welke manier wordt de vrijwilligheid van werkloosheid getoetst?
3. Wat zijn precies de voorwaarden rond het beëindigen van arbeid om recht te hebben op een WW-uitkering? Hoe zit dit bijvoorbeeld bij het niet inroosteren bij een nul-urencontract? Bij ontslag met wederzijds goedvinden? En het aflopen van een contract van bepaalde tijd?
4. Wat is precies wettelijk gewijzigd met de versoepeling per 1 oktober 2006 waardoor ook een werknemer die instemde met zijn ontslag zonder dat hier noodzaak voor was, mogelijk recht kreeg op een WW-uitkering? En wat is er in de praktijk gewijzigd sinds deze wijziging?
5. Kan het UWV een inschatting maken van de omvang van uitkeringen die zijn verstrekt zonder dat er sprake was van onvrijwillige werkloosheid, zoals te zien was in de Nieuwsuur-uitzending van 8 oktober jl.?
6. Gaat het bij het aanvragen van een WW-uitkering bij vrijwillige werkloosheid vaak om arbeidsmigranten?
7. Is er inzicht in welke sectoren WW-uitkeringen bij vrijwillige werkloosheid worden uitgekeerd? Betreft dit vooral land- en tuinbouw of ook andere sectoren?
8. Zijn er cijfers bekend van sectoren waar vaak sprake is van herhaalwerkloosheid?
9. Hoe wordt in seizoenssectoren of sectoren waar vaak sprake is van herhaalwerkloosheid, gehandhaafd op de sollicitatieplicht?
10. Klopt het dat bij een korte WW-duur (drie maanden) vaak geen face-to-face contact is?
11. Wat gebeurt er met signalen van werkgevers over werknemers die mogelijk onrechtmatig een WW-uitkering ontvangen?
12. Wat is er gebeurd met signalen die binnen zijn gekomen van de werkgevers die in de Nieuwsuur-uitzending van 8 oktober jl. hun verhaal hebben gedaan?
13. Hoe heeft de verwerkings- en handhavingscapaciteit van het UWV zich ontwikkeld in de afgelopen jaren?
14. Hoe heeft de hoeveelheid taken dat het UWV moet uitvoeren zich de afgelopen jaren ontwikkeld?
15. Is het mogelijk dat het aanvragen van WW bij vrijwillige werkloosheid ook kan samenhangen met de conjunctuur?
16. Zijn er sectoren bekend waar bij neergaande conjunctuur vanuit werkgevers wordt gestuurd op gebruik van WW?
17. In hoeverre kan er bij uitzendbureaus belang zijn bij tussenpozen in een arbeidsovereenkomst? Bijvoorbeeld om te voorkomen dat de werknemer in een volgende fase terecht komt of pensioen op gaat bouwen?

Vragen van de GroenLinks-fractie

1. Was de minister voorafgaand aan de meest recente uitzending van Nieuwsuur al op de hoogte van deze grootschalige fraude (die weer een ander karakter heeft dan de fraude waarover Nieuwsuur eerder versloeg)?
2. Is bekend hoe vaak deze vorm van fraude (WW ontvangen terwijl iemand zelf ontslag heeft genomen) voorkomt?
3. Waarom controleert UWV niet wat de reden van werkloosheid is?
4. Waarom wordt een WW-aanvraag niet standaard gedaan door de werkgever, dan wel gecheckt bij de werkgever?

5. Hoe vaak wordt er onderzoek gedaan door het UWV, naar aanleiding van ‘twijfel of er sprake is van verwijtbare werkloosheid’?
6. Is het mogelijk om al bij de aanvraag van een WW-uitkering een check op het adres te doen, in plaats van later gegevensbestanden met elkaar te vergelijken?
7. In antwoord op eerdere vragen geeft de minister aan dat ‘het totaal teruggevorderde bedrag bijna €2,4 miljoen bedraagt over de periode 2011-2018 op een totaal fraudebedrag van €370 miljoen voor de WW.’ Kan hieruit geconcludeerd worden dat nog geen 1% van het fraudebedrag daadwerkelijk wordt teruggehaald?

Vragen van de SP-fractie

1. Was de minister op de hoogte van de precieze omvang van de fraude? Zo ja, wanneer exact is de minister hiervan op de hoogte gebracht en door wie? Zo nee, wie waren binnen het UWV hiervan op de hoogte? Wat gaat de minister ondernemen tegen de UWV-top?
2. In hoeverre was de top van het UWV op de hoogte tijdens de jaren 2012 – 2017? En is de minister met de SP van mening dat de UWV top in ieder geval hiervan volledig op de hoogte had moeten zijn en daar tevens verantwoordelijk voor moet worden gehouden?
3. Hoe vaak is een WW-uitkering onterecht toegekend? In hoeverre is er sprake van georganiseerde fraude? Werknemers uit welke landen maken zich hier schuldig aan en in welke mate?
4. Wil de minister met een voorstel komen om alle beschikbare middelen bij het UWV in te zetten voor een totaalbeeld van de WW-fraude, danwel de signalen daarvan nu en in afgelopen jaren?
5. En is de minister bereid beschikbare informatie niet vertrouwelijk, maar publiekelijk te delen met de Kamer, zodat de samenleving er kennis van kan nemen?
6. In hoeverre maakt het feit dat er in de besteding weinig tot geen achteruitgang is, doordat een substantieel deel van het inkomen uit werk hier vaak voor huisvesting wordt ingehouden, het extra aantrekkelijk voor arbeidsmigranten om WW aan te vragen en intussen in hun thuisland te verblijven?
7. In hoeverre wordt de fraude mede mogelijk gemaakt wordt door wetten en regels die kortdurende contracten in de hand werken? Welke invloed hebben de extra soepele bepalingen in de ABU cao, waarbij de eerste fase (A) 78 weken lang is en er een grote onzekerheid is voor werknemers?

Vragen van de PvdA-fractie

1. Hoe groot is de totale fraude (in aantallen en bedrag) bij het uitkeren van een WW waarbij de werknemer niet ontslagen is? Is er een overzicht te maken per sector van waaruit de werknemers werkzaam waren? Speelt deze fraude alleen in de uitzendbranche? Om welke reden controleert het UWV bij werkgevers niet of er daadwerkelijk sprake is van ontslag?

- 2 Hoe houdt deze nieuwe fraude verband met het eerder door de Inspectie SZW uitgebrachte onderzoek waarbij UWV ook werkgevers niet controleert bij ontslag om bedrijfseconomische redenen?
- 3 Is de afstand tussen het ministerie SZW en het UWV niet te groot is? Hoeveel zeggenschap heeft de minister over het UWV? Is dit ook voldoende?

Vragen van de 50PLUS-fractie

- 1 Is de minister - zoals dat bij de Belastingdienst gebeurt - bereid het hele automatiseringsproces bij het UWV en de fraudebestendigheid van geautomatiseerde processen tegen het licht te houden, en waar nodig maatregelen te nemen tegen verantwoordelijken?
- 2 Kan de minister ook nagaan of het ontslagrecht en ontslagprocedures en het al of niet bestaan van een meldingsplicht voor de werkgever bij ontslag bij het UWV ruimte bieden voor het frauduleus aanvragen en genieten van WW-uitkeringen?

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

M.E. Esmeijer